

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА VI КЛАС (ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Изучаването на два чужди езика в средното училище е един от приоритетите на образователната политика в страната. Изучаването на втори чужд език започва от пети клас и завършва в десети клас.

Настоящата програма е предназначена за ученици от шести клас в СОУ, започнали да изучават втори чужд език в пети клас.

Програмата е ориентирана към постигане на стандартите по втори чужд език, описани в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание, съобразена е с възрастовите особености на учениците и отчита техните възможности за **осъзнато** изучаване на езиковите структури. Създадената нагласа за изучаване на чужд език в резултат на обучението по първи чужд език би следвало да стимулира учениците да прилагат познатите им техники на учене. Работата в шести клас предполага различен подход и темпо в сравнение с чуждоезиковото обучение в началния етап.

Един от основните акценти в програмата е учениците да бъдат мотивирани за изучаване на чужди езици, да се стимулира креативността им, да се създаде приятна атмосфера на работа, да се продължи целенасочено развитието на стратегии за самостоятелно учене и да се избегне прекаленото натоварване.

Обучението по втори чужд език допринася за развитието на чуждоезикова компетентност и, чрез осъзнаване на приликите и разликите между изучаваните чужди езици и българския език, полага основите на многоезичност.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В ШЕСТИ КЛАС

Обучението по втори чужд език в шести клас има следните цели:

1. ОБЩИ ЦЕЛИ

- Създаване на предпоставки за възпитание в многоезичност.
- Разширяване и обогатяване на общата и езиковата култура на учещия.
- Стимулиране на учениците да овладяват втори чужд език и да прилагат придобитите умения и изградените стратегии за учене на чужд език.
- Придобиване на интерес и положително отношение към изучаването на втори чужд език и към културата на народите, носители на езика.
- Стимулиране стремежа към изучаването на чужд език, развиване на чувство за толерантност при осъзнаване на общото и различното, и на готовност за межкултурно общуване.
- Стимулиране интереса на ученика към страните, в които се говори чуждият език и

към събиране на информация за тях от различни източници, при което да се търсят межкултурните връзки.

2. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

- Изграждане и развитие на комуникативна компетентност на учениците по втория чужд език.
- Пренасяне на знания от първия чужд език и от други учебни дисциплини при овладяване на втория чужд език.
- Усвояване на техниката на четене и писане на втория чужд език.
- Първоначално изграждане на система от знания за строежа на втория чужд език: езикови и речеви единици, правоговорни, правописни и граматични норми.

Тези цели очертават основните обобщени и интегрални акценти в обучението по втори чужд език и общите насоки на учебния процес. За разлика от това формулировките на очакваните резултати (раздел III) са операционални и позволяват на тяхна основа да се извършва оценяването на постиженията на ученика.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: С Л У Ш А Н Е	<p><i>Учениците разбират:</i></p> <p>1. Основната информация от кратки указания, съобщения, песни и стихотворения, кратки приказки с ясна структура и дикция, нормална скорост на говорене и стандартно произношение</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентифицират вида на текста • разпознават думи и групи от думи <p>1. Кратки диалози с един събеседник в пряк контакт, указания</p> <ul style="list-style-type: none"> • свързват слухов и зрителен образ • разбират основните жестове (за потвърждение, отрицание, указание) <p>1. Конкретна информация в кратки съобщения,</p>	<p><i>Учениците трябва да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 <i>разпознават при слушане разнообразни текстови разновидности:</i> кратки указания, съобщения, песни, стихотворения, приказки, диалози • Очакван резултат 2 <i>разбират при слушане основни словесни действия</i> за: поздрав/сбогуване, представяне (име, пол, възраст); членове на семейството – родители, братя, сестри; роднини – баба, дядо, чичо, леля, братовчеди; приятели, получаване на информация, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, молба, пожелание, благодарност • Очакван резултат 3 <i>разбират при слушане текстове на теми</i> (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време (ваканция, пътуване, празници, игри), храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят 	<p><i>Учениците овладяват нови граматични понятия:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Imperativo positivo/ negativo • Complemento directo/ indirecto • Pret. perfecto de Indicativo • Futuro de Indicativo 	<p><i>На учениците трябва да се даде възможност да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • слушат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници • прилагат аудио и видео материали • работят индивидуално, по 	<p><i>Учениците прилагат знанията и уменията си за осъществяване на междупредметните връзки по време на целия учебен процес в следните области:</i></p> <p>1. Български език и литература:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опора върху придобитите знания и умения по роден език • проблеми на интерференцията • разширяват социокултурни те си познания, свързани с национални традиции

<p>ЯДРО 2: Ч Е Т Е Н Е</p>	<p>Указания, описания</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват значимите елементи <p>Учениците разбират:</p> <p>1. Основната информация от кратки съобщения, обяви, комикси, приказки, написани на стандартен език</p>	<p>• Очакван резултат 4 <i>разбират информация,</i> изпълнявайки ролята на слушател в: разговор с приятел, познат, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите</p> <p>• Очакван резултат 5 <i>разбират при слушане лексико-понятийни структури за:</i> лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броене, числа, училище, класна стая, учебни принадлежности и материали, свободно време (празници, пътуване), хранителни продукти, вкусове, пространство и време, животински и растителен свят</p> <p>• Очакван резултат 6 <i>разбират при слушане</i> функционалните стойности на основните граматични норми и правила, основни произносителни и интонационни модели, някои словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето, едновременни / предходни / предстоящи действия</p> <p>Учениците трябва да:</p> <p>• Очакван резултат 1 <i>разпознават при четене</i> разнообразни текстови разновидности: кратки съобщения, указания, обяви, афиши, комикси, приказки,</p>	<p>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • preguntas y respuestas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales: 100–1000 • deseos y gustos • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento • acciones pasadas/ futuras <p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p>	<p>двойки и в групи</p> <ul style="list-style-type: none"> • прилагат техники и стратегии за слушане <p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • обичаи, ценности, изучавани литературни произведения и произтичащите от тях различия и прилики <p>1. Първи чужд език</p> <ul style="list-style-type: none"> • стратегии на учене • граматически и лексикални съответствия • умения за работа с речник, интернационални думи • социокултурни връзки <p>1. Математика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чрез понятия за естествени числа, действия с тях; дати, мерни единици, дробни, геометрични фигури, процент
--	---	--	---	---	---

<p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • идентифицират вида на текста • откриват ключовите думи и изрази • определят основната идея • разграничават главните герои <p>1. В подробности указанията в учебника, кратки лични писма и картички</p> <ul style="list-style-type: none"> • откриват информация за лица, предмети, място на действие • ориентират се в съдържанието с помощта на илюстративния материал • разпознават някои основни социокултурни особености <p>1. Конкретна информация в обяви, афиши, учебни речници</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират необходимата информация • откриват и свързват значимите елементи 	<p>картички, писма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 2 <i>разбират при четене основни словесни действия</i> за: представяне, описание, характеристика, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, молба, пожелание, благодарност • Очакван резултат 3 <i>разбират при четене информация от текстове на теми</i> (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време (ваканция, пътуване, празници, игри), храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят • Очакван резултат 4 <i>разбират информация, изпълнявайки ролята на читател:</i> в личния живот, в сферата на масовата информация, свободното време и услугите • Очакван резултат 5 <i>разбират при четене лексико-понятийни структури</i> за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броеве, числа, училище, класна стая, учебни принадлежности и материали, свободно време (празници, пътуване), хранителни продукти, 	<ul style="list-style-type: none"> • Imperativo positivo/ negativo • Complemento directo/ indirecto • Pret. perfecto de Indicativo • Futuro de Indicativo <p><i>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • preguntas y respuestas • presentación, descripción (personas y objetos) 	<ul style="list-style-type: none"> • четат автентични материали на испански език • работят с разнообразни текстови разновидности • прилагат аудио и видео материали • работят с учебни речници и граматика • работят индивидуално, по двойки и в групи • прилагат техники и стратегии за четене • разпознават някои основни социокултурни 	<ul style="list-style-type: none"> • сравнения на стойности • логически изводи <p>1. История и цивилизация:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чрез понятия за общество, религия, символи, празници, традиции • опознаване на важни събития от историята на България и испаноезичните страни <p>1. География и икономика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чрез понятия за посоки на света, географска карта, климат природни дадености
----------	---	---	--	--	--

<p>ЯДРО 3: Г О В О Р Е Н Е</p>	<p><i>Учениците водят кратък елементарен разговор на познати теми:</i></p> <p>1. В пряк контакт с един събеседник</p> <ul style="list-style-type: none"> • задават и отговарят на конкретни ясно формулирани въпроси • следват и дават несложни инструкции • разказват кратки случки <p>1. Служат си с елементарни езикови средства</p> <ul style="list-style-type: none"> • стремят се към коректно произношение, интонация 	<p>вкусове, пространство и време, животински и растителен свят</p> <p>• Очакван резултат 6 <i>разбират при четене</i> функционалните стойности на основните граматични норми и правила, основни произносителни и интонационни модели, някои словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето, едновременни / предходни/ предстоящи действия</p> <p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 <i>водят разговор</i> в пряк контакт, с един събеседник • Очакван резултат 2 <i>прилагат при говорене основни словесни действия</i> за: търсене/ даване на информация, даване на инструкции, представяне, описание, характеристика, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, молба, пожелание, благодарност • Очакван резултат 3 <i>говорят по теми</i> (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време (ваканция, пътуване, празници, 	<ul style="list-style-type: none"> • numerales: 100–1000 • deseos y gustos • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento • acciones pasadas/ futuras <p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imperativo positivo/ negativo • Complemento directo/ indirecto • Pret. perfecto de Indicativo • Futuro de Indicativo 	<p>особености в текстовите разновидности</p> <p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности • работят индивидуално, по 	<p>1. Човекът и природата:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чрез понятия за земя, вселена, природа, заобикаляща среда, растения, животни, човек, хигиена, екология <p>1. Музика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чрез понятия за ритъм, темпо, мелодия, стилове, музикални инструменти • разучаване на песни и танци на испански език • запознаване с музикалните традиции на Испания и Латинска Америка
--	--	--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • използват мимики, жестове 	<p>игри), храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 4 <i>общуват</i>, изпълнявайки ролята на събеседник в лични контакти (приятел, познат), в свободното време и услугите • Очакван резултат 5 <i>прилагат при говорене</i> лексико-понятийни структури за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броене, числа, училище, класна стая, учебни принадлежности и материали, свободно време (празници, пътуване), хранителни продукти, вкусове, пространство и време, животински и растителен свят • Очакван резултат 6 <i>прилагат при говорене</i> функционалните стойности на основните граматични норми и правила, основни произносителни и интонационни модели, някои словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето, едновременни / предходни/ предстоящи действия 	<p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • preguntas y respuestas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales: 100–1000 • deseos y gustos • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento • acciones pasadas/ futuras 	<p>двойки и в групи</p> <ul style="list-style-type: none"> • общуват в ситуации от ежедневието • използват подходящи езикови средства, произношение, интонация • прилагат някои поведенчески модели на общуване, характерни за носителите на езика • използват мимики, жестове и някои елементарни компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>1. Изобразително изкуство:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наблюдателност и въображение • пространствено ориентиране • умения за рисуване с различни материали • естетически вкус <p>1. Домашна техника и икономика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усъвършенства не на координацията и сръчността • изработване на модели • приготвяне на кулинарни специалитети по
--	---	---	---	--	---

<p>ЯДРО 4: П И С А Н Е</p>	<p>Учениците пишат:</p> <p>1. Кратки лични съобщения</p> <ul style="list-style-type: none"> • поздравления • пожелания <p>2. Кратки писма, картички</p> <ul style="list-style-type: none"> • поздравления • пожелания <p>1. Използват елементарни езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основните норми на испанския език</p>	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакван резултат 1 пишат: съобщения, картички, кратки писма • Очакван резултат 2 прилагат при писане основни словесни действия за: представяне, описание, характеристика, изразяване на желание, съгласие/ несъгласие, поздравления, молба, пожелание, благодарност • Очакван резултат 3 пишат по теми (някои ориентирани към испаноезичния свят): аз и моето семейство; моето тяло (външен вид, здраве); моето училище, моят ден, ние и светът (държави и националности); свободно време (ваканция, пътуване, празници, игри), храна и напитки, време (дни и седмици, месеци и сезони), растителен и животински свят • Очакван резултат 4 създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати в сферата на свободното време • Очакван резултат 5 прилагат при писане лексико-понятийни структури за: лични данни; външност, облекло, здравословно състояние, дневен режим, броене, числа, училище, класна стая, учебни 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Normas ortográficas: <ul style="list-style-type: none"> • sonido/letra, alfabeto español, acento 2. Gramática <ul style="list-style-type: none"> • Imperativo positivo/negativo • Complemento directo/indirecto • Pret. perfecto de Indicativo • Futuro de Indicativo 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика • работят с учебни речници и граматика • използват езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основните норми на испанския език 	<p>рецепти на испански език</p> <p>1. Физическо възпитание и спорт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хигиена, видове спортове, създаване на чувство за екипност, възпитание на състезателен дух
---	---	--	---	---	---

		<p>принадлежности и материали, свободно време (празници, пътуване), хранителни продукти, вкусове, пространство и време, животински и растителен свят</p> <p>• Очакван резултат 6 <i>прилагат при писане</i></p> <p>функционалните стойности на основните граматични норми и правила, основни правописни и някои словообразователни модели, глаголни форми и конструкции; организация във времето, едновременни / предходни/предстоящи действия</p>	<p><i>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • saludos/ despedidas • preguntas y respuestas • presentación, descripción (personas y objetos) • numerales: 100–1000 • deseos y gustos • acuerdo/ desacuerdo • petición, felicitación, agradecimiento • acciones pasadas/ futuras 		
--	--	--	---	--	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В ШЕСТИ КЛАС

Проверката и оценяването на постигнатите резултати е съществен елемент и неделима част от цялостния учебен процес. В обучението по чужд език, учителят наблюдава работата на учениците и осъществява непрекъснат и пряк контрол, като прилага основните методи за **текуща и обобщаваща** проверка. Основни изисквания към оценяването на постиженията са **обективност, валидност и надежност**. Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за VI клас, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма*. Акцентът следва да се поставя върху **свободата на изказа и постигането на конкретната комуникативна цел**. Допуснатите грешки се коригират добронамерено и с подходящ тон чрез представяне на правилната форма. Желателно е учителят да насочва ученика към самостоятелно откриване и коригиране на грешките и да търси помощта на останалите ученици с цел всички да могат да ги осмислят и отстранят.

Постиженията на учениците се оценяват на **функционално равнище** като формирано **продуктивно и рецептивно речево поведение**, което предполага изградени умения за:

- извличане на информация от кратки устни и писмени текстове
- ясно и точно формулиране на мисълта (устно и писмено) в рамките на усвоеното
- адекватно реагиране на въпроси и изказвания
- конкретни изказвания по изучени теми
- езикова коректност
- прилагане на компенсаторни стратегии.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни, да отчитат системно постиженията на ученика в различните дейности на равнище знания и умения и да се прилагат единни критерии при оформяне на оценката. Учителят трябва да взема под внимание отношението на ученика към учебния процес и да оценява участието му в различни форми на работа:

- в часа (с целия клас, в група, по двама, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти;
- индивидуални прояви и др.

Постиженията на учениците се проверяват и оценяват **периодично**. Задачи за проверка са с **различно съдържание и продължителност**. В по-голяма степен следва да се разчита на **проверките на функционално ниво** (задачи за проверка на разбирането на прочетен или прослушан текст; участие в диалог; изграждане на текст по картина, серия от картини, ключови думи; писане на лично писмо по зададени вербални опори), проверяващи свързаните с основните цели на обучението комуникативни способности на ученика. **Структурните тестови задачи**, които се прилагат в учебната практика, имат безспорно своето значение, без разбира се да бъдат надценявани, тъй като те проверяват и оценяват доколко е усвоено езиковото съдържание, което не е равнозначно на формираните умения за слушане, говорене, четене и писане. Тъй като учебната програма за шести клас не предвижда задачи за превод, те са неприложими и като форма за проверка и оценяване на постиженията на учениците. Диктовката се прилага като тренировъчно упражнение в процеса на обучението с цел овладяване и усъвършенстване на правописните умения. Тя може да бъде включена и като елемент от проверката, но нейният дял при формиране на крайната оценка ще бъде по-малък в сравнение с елементите проверяващи комуникативната компетентност на учениците. В задачите за проверка не бива да

има подвеждащи елементи, а оценките трябва да бъдат обективни, мотивиращи, добре обосновани, да окуражават и стимулират учениците за по-добри следващи резултати. Препоръчително е учебните комплекти да предлагат задачи за проверка и самооценка на постиженията и примерни варианти на тестове, разработени от авторските колективи.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В ШЕСТИ КЛАС

Обучението по втори чужд език в шести клас надгражда и доразвива постигнатото в начален етап на обучение по езика – пети клас и води към по-нататъшно изграждане и усъвършенстване на уменията, като се придържа към конкретно дефинираните цели и очаквани резултати, заложиени в разработената учебна програма. Особено важно и от съществено значение е да се осъществи необходимата приемственост и преход. Учебният материал, който е бил обект на внимание до момента, се обобщава и систематизира на едно по-високо ниво, но винаги с прагматична насоченост и без излишна теоретизация.

За реализиране на целите и за постигане на планираната компетентност в обучението се препоръчва прилагането на основните принципи на **комуникативния подход**, утвърдил се по безспорен начин като водещ подход в съвременния етап на развитие на методическата наука. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от общуване на езика, с ориентация към приложението му за решаване на конкретни комуникативни проблеми. Мотивацията на учениците е необходимо условие за успешно усвояване на езика и реализиране на финалните цели конкретно описани в разработената програма. Мотивиращите дейности предложени от учителя трябва да отговарят на интересите на учениците и да бъдат съобразени с нивото на владеене на езика. Работата в класната стая трябва да се организира така, че учениците да бъдат спокойни, да се чувстват комфортно, а атмосферата и създадените условия да доближат максимално учебните дейности и взаимодействието между учениците до реалните ситуации на общуване и модели на поведение. На ученика трябва да се даде възможност да осъзнае езика и да прояви желание да се изразява относително правилно с цел да установи контакт и да реализира възможно най-пълноценно комуникативните си намерения.

Обучението в VI клас се характеризира с тематична организация на учебния материал. Всяка учебно-методическа единица следва да бъде структурирана и разработена по начин съответстващ на значимостта и обема на разглежданата тема. При въвеждане на граматичния материал се следва **циклична прогресия**, т.е. явлението се представя като лексика в един начален етап, след това се извежда на елементарно равнище, без да се изчерпва и във всяко следващо ниво се доразвива, обогатява и усъвършенства като езикови знания и умения.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовите разновидности, сферите, ролите и местата на общуване, и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезиковите изразни средства. Усвояването на езиковия материал (фонетика, лексика, граматика, словообразователни възможности) се осъществява в съответствие с комуникативните потребности в конкретните ситуации на общуване. Необходимо е да се развива способност за подбор и прилагане, в устна и писмена форма, на езикови знания, отговарящи адекватно на ситуацията и изискванията за разбиране и създаване на текстове.

В процеса на обучение, преподаването и необходимите обяснения се осъществяват предимно на езика. В съпоставителен план могат да бъдат представени явленията, тъждествени с родноезиковите или особеностите, които са потенциален фактор за поражда-

не на интерференция. При въвеждане на новата лексика учителят прилага различни методи и похвати – онагледяване, словесно описание, синоними, антоними, езикова догадка в рамките на контекста. Допустима е употребата на родния език в случаите, когато той се явява най-подходящото средство за разкриване съдържанието на думата, израза, фразата, изречението, но не и на цялостен текст. **Текстовете не се превеждат от и на езика.**

Учебното съдържание дава знания за езика, за бита и културата на страните и народите, които го говорят. Страноведската информация, включена в разглежданите теми, се интерпретира в духа на межкултурното обучение, като се правят сравнения с българския бит и култура. Социокултурните аспекти се възприемат като неделима част от обучението и овладяването на езика. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. Учениците формират умения за межкултурно общуване и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене.

Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение и индивидуалните особености, интереси, желания и потребности на обучаваните. Овладяването на желаната комуникативна компетентност насочва усилията на учениците, от една страна, към продукта на речта – разбиране и съставяне на текстове в съответствие с комуникативните намерения и, от друга, към самия процес на усвояване на знанията и изграждане на уменията, с което се поставят изисквания за овладяване на учебни стратегии, включени в постановката „да се учим как да учим“. **Автономията на ученика** в процеса на усвояване на чуждия език е равнозначна на способността да взема решения, да поема отговорности, да участва в **интерактивните дейности**, вложени в обучението, самостоятелно да контролира и оценява постигнатите резултати.

Прилагат се утвърдените в практиката социални форми на работа: **по двойки, по групи, индивидуална дейност и фронтално обучение**. Отдава се предпочитание на дидактични игри, на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма. За развитие на рецептивните умения (слухови и четивни) се използват автентични текстове и упражнения за проверка на разбирането.

Учителят не бива да се чувства ограничен и задължен да работи само с учебния комплект. Той може и трябва да подхожда творчески, като ползва информация и материали от различни източници.